

Didàctica I: EXPLICAR LES UNITATS

Judith Tello i Sílvia Zurita

SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

19 de maig 2018

Vilanova i la Geltrú

<http://www.scmetro-sct.cat/>

La metrologia al
currículum

Però...què és
important transmetre

Exemples d'activitats
i Unitats Didàctiques

La metrologia al currículum

MATEMÀTIQUES

CIÈNCIES

TECNOLOGIA

SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

Matemàtiques Primària

Cicle inicial(1r i 2n)

Cicle mitjà (3r i 4rt)

Cicle superior(5è i 6è)

Longitud
(m)

Massa (kg)

Capacitat
(l)

Temps
(dia.set)

Longitud
(km, m,
cm, mm)

Capacitat
(l, ml)

Capacitat

Volum

Àrea

Amplitud
d'angle

La metrologia al currículum: **MATEMÀTIQUES**

Matemàtiques Secundària

CC11: Magnituds i mesures

CC12: Relacions mètriques i càlculs de mesures en figures

1r ESO

2n ESO

3r ESO

4rt ESO

Longitud,
angles i,
perímetres i
àrees

Unitats de
mesures
d'àrees i
volums

Mesures
directes

Mesures
indirectes

Mesures
directes

Mesures
indirectes

La metrologia al currículum: **TECNO-CIÈNCIA**

Molt poc explícit

~~SI~~

~~Canvis d'unitats~~

~~Factors de conversió~~

Implícit

Mètode científic

Definició de magnituds

Eines de mesura

La metrologia al currículum: **TECNO-CIÈNCIA**

COMPETÈNCIA BÀSICA

6

Reconèixer i aplicar els processos implicats en l'elaboració i validació del coneixement científic. Valorar les dades que s'obtenen en una investigació depenen de diversos factors com ara els instruments utilitzats i la forma de portar a terme les mesures.

COMPETÈNCIA BÀSICA

9

- Dissenyar i construir objectes tecnològics senzills que resolguin un problema i avaluar-ne de la idoneïtat del resultat. Construir després de cercar els materials, planificar la feina, mesurar amb els instruments adequats, fer les operacions necessàries per obtenir el resultat final.

La metrologia al currículum: **TECNO-CIÈNCIA**

Ciència a Secundària

CB6: Validació del coneixement científic

CB9: Dissenyar, construir, mesurar

1r ESO

2n ESO

3r ESO

4rt ESO

Mètode científic

Meteorologia
Identificació
de variables

Massa, Volum
densitat
T de fusió i
ebullició
Relació variab.

Anàlisi de dades:
errors, precisió,
instrumental

La metrologia al currículum: **TECNO-CIÈNCIA**

Tecnologia a Secundària

CB6: Validació del coneixement científic

CB9: Dissenyar, construir, mesurar

1r ESO

2n ESO

3r ESO

4rt ESO

El procés tecnològic

Disseny i construcció
d'objectes.

Materials.

Electricitat.

Estructures

Maquines i mecanismes

Habitatge

Electrònica, pneumàtica i
hidràulica

La metrologia al currículum: **Batxillerat**

Ciències i tecnologia

Biologia I i II
Dibuix Tècnic I i II
Electrotècnia
Física I i II
Química I i II
Tecnologia industrial I i II

La metrologia al currículum: **BATXILLERAT**

Itinerari de ciències

Física, química, biologia, ciències de la terra i del medi ambient

Itinerari de ciències de
la salut

Biologia, química, ciències de la terra i del medi ambient

Itinerari científic
tecnològic

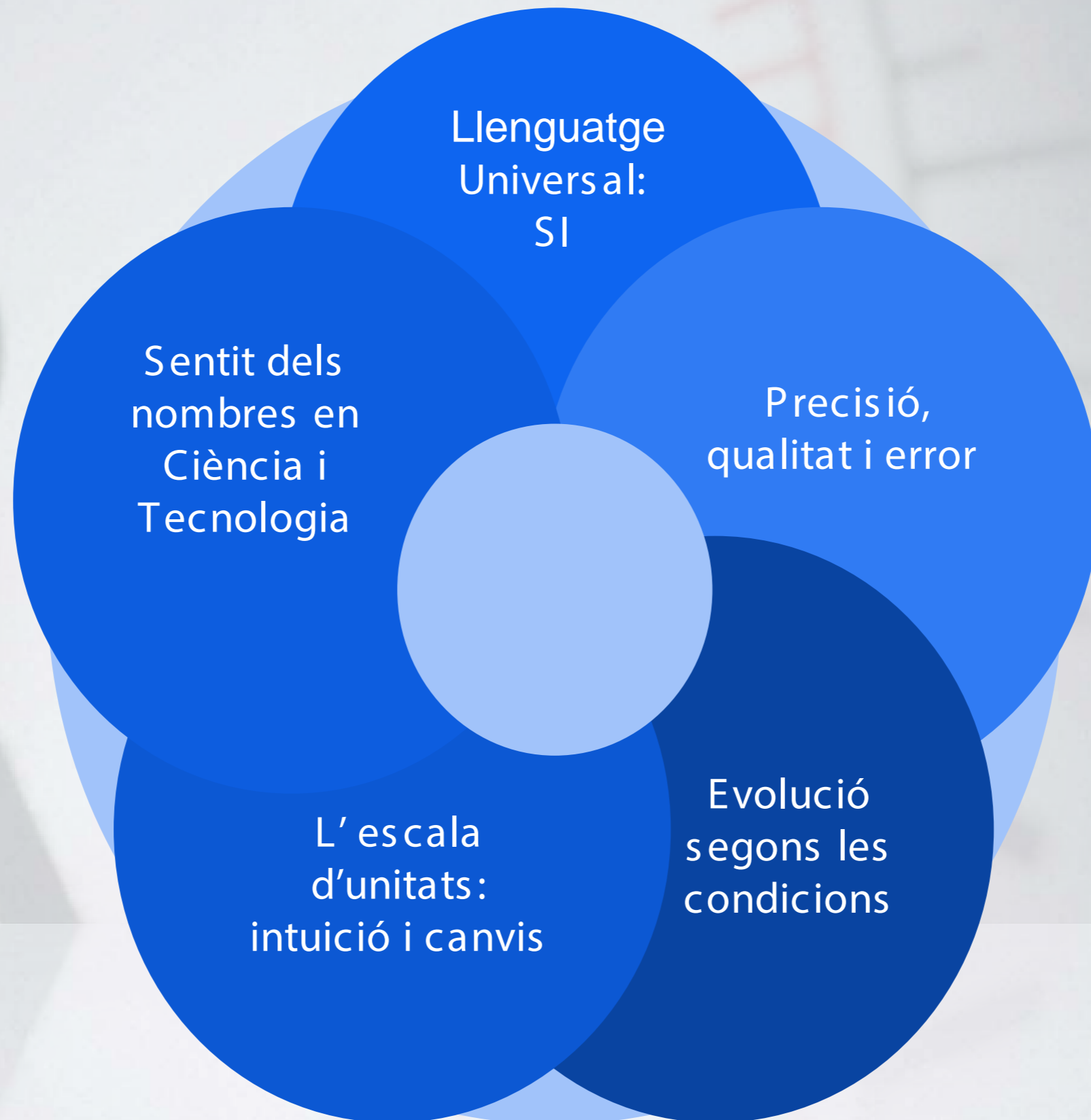
Física, tecnologia industrial, dibuix tècnic, electrotècnia

Però... què és important transmetre?

Però... què és important transmetre? Idees principals

Però... què és important transmetre?: L'acord

Magnitud	Unitat	Símbol
Longitud	Metre	m
Massa	Kilogram	kg
Temps	Segon	s
Intensitat de corrent elèctric	Ampere	A
Temperatura termodinàmica	Kelvin	K
Quantitat de substància	Mol	mol
Intensitat lluminosa	Candela	cd

Però .... què és important transmetre? els errors....

Error Companyia
estatal francesa
SNCF

L'orbitador de
Clima a Mart

Vaixell de guerra
Vasa

L'avió Gimli

<https://spacemath.gsfc.nasa.gov/weekly/6Page53.pdf>

<http://www.bbc.com/news/magazine-27509559>

<http://mentalfloss.com/article/25845/quick-6-six-unit-conversion-disasters>

Però... què és important transmetre?

VIDEOS:

VIDEOMAT: [Alumnes fent vídeos de matemàtiques](#)
[Dígit](#)

DESCARTES:

[Material recollit per Albert Herrero](#)

UNITATS DIDÀCTIQUES:

[El Raspall](#)

[Les orientacions per a geometria](#)

[Gimcana de mesures](#)

[Per a primària](#)

[Al laboratori](#)

HISTÒRIA

Línies de temps

Unitats antropomòrfiques

L'inici del SI

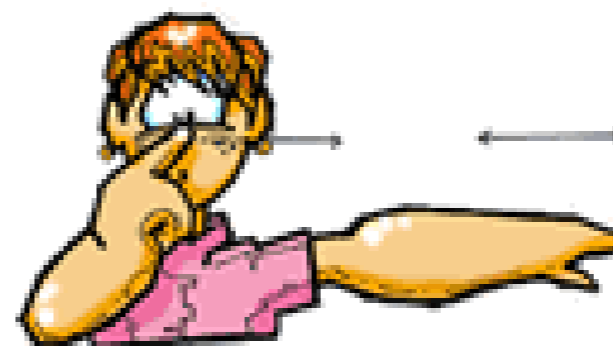
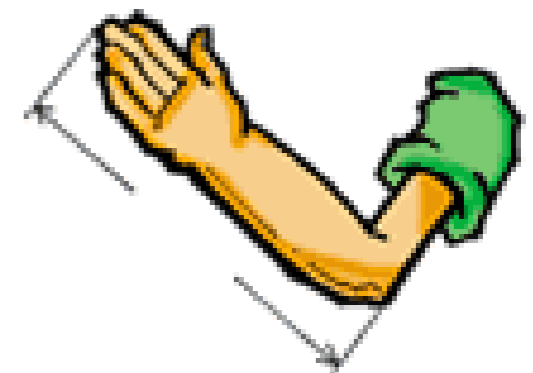
Observa

Un dedo equivalia aproximadament a dos centímetres

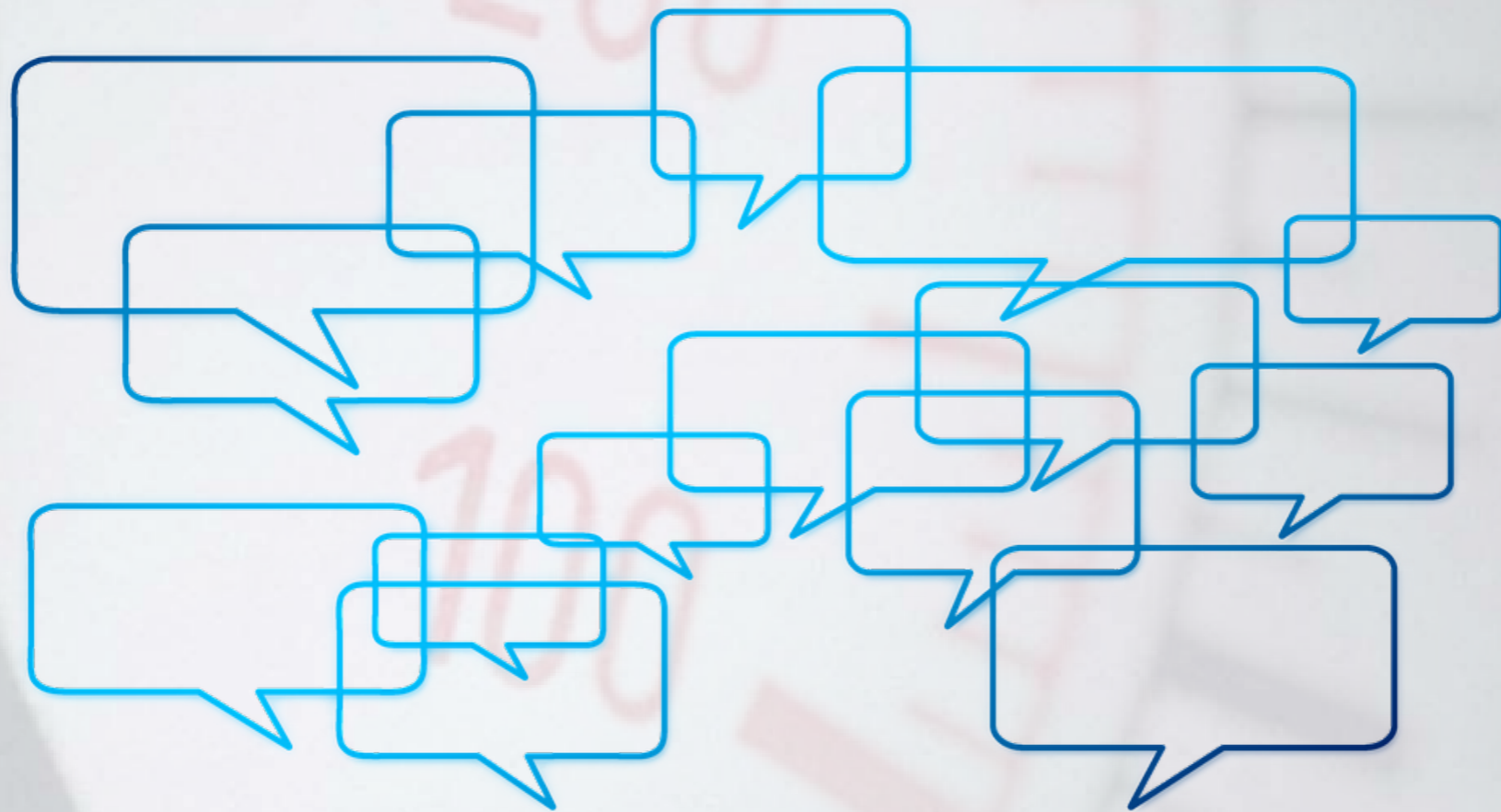
Cuatro dedos correspondían a un palma

La distancia entre la punta del dedo medio de la mano y el codo se llamaba un codo, equivalente a siete palmas, o lo que era igual a dos pies

A la distancia entre la nariz y el extremo del brazo extendido se le llamaba yarda.

QUINES PROPOSTES CONEIXEU VOUSALTRES?

SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

19 de maig 2018

Vilanova i la Geltrú

Didàctica II: EXPLICAR CIÈNCIA A TRAVÉS DE LES UNITATS

Judith Tello i Sílvia Zurita

SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

19 de maig 2018

Vilanova i la Geltrú

<http://www.scmetro-sct.cat/>

Aparells de mesura:
Mesurar bé no és tan
fàcil

El futur:
Per on està ara la
tècnica?

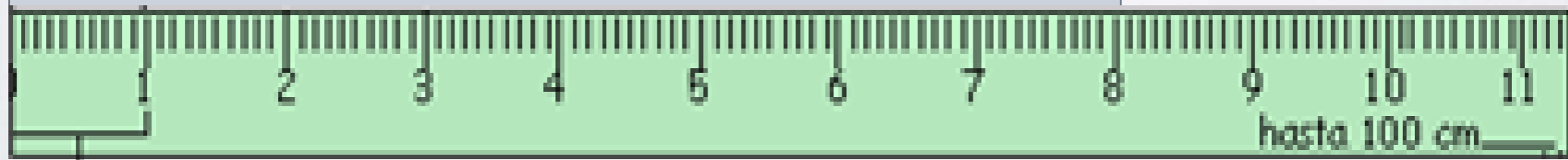
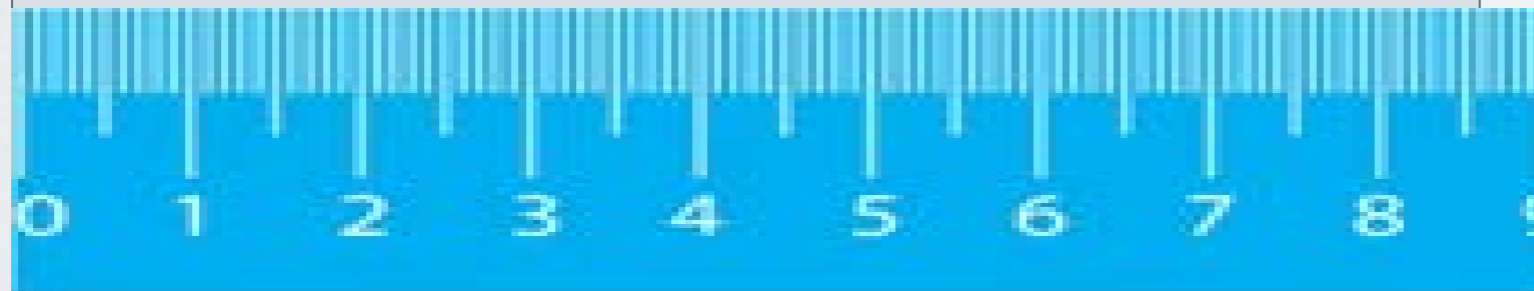
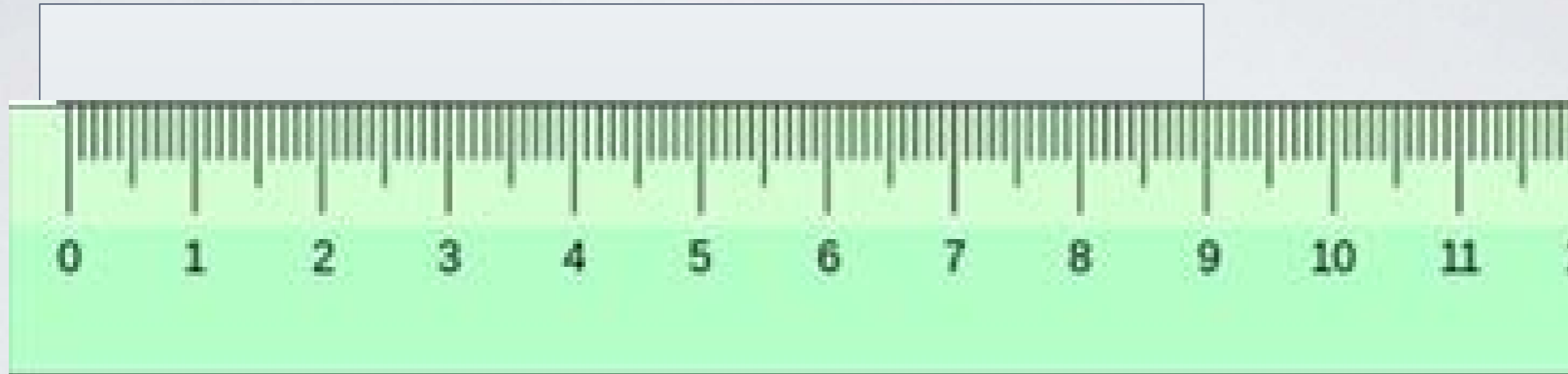
Per a saber
més

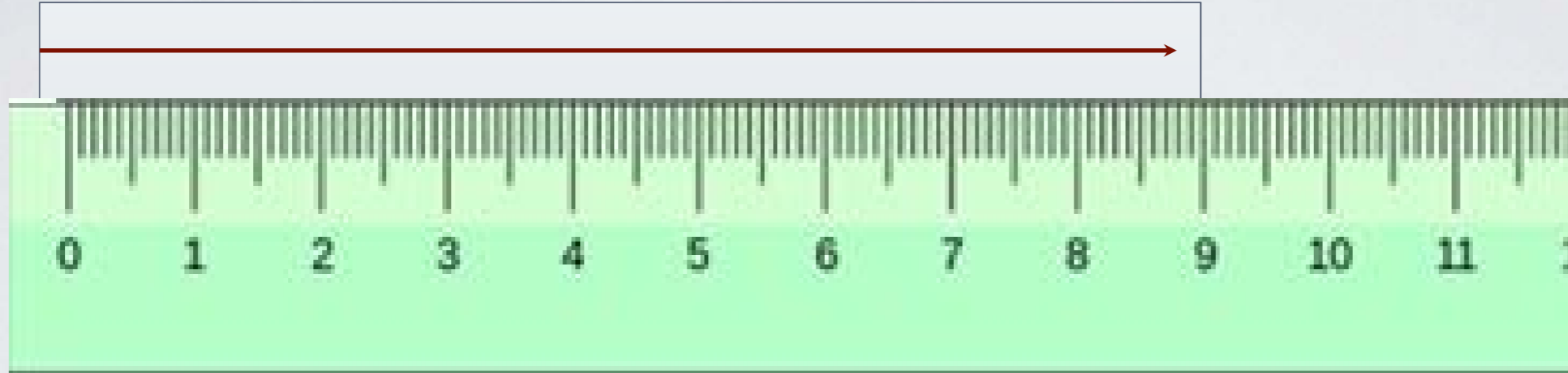
SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

Aparells de mesurar: Mesurar bé no és tan fàcil

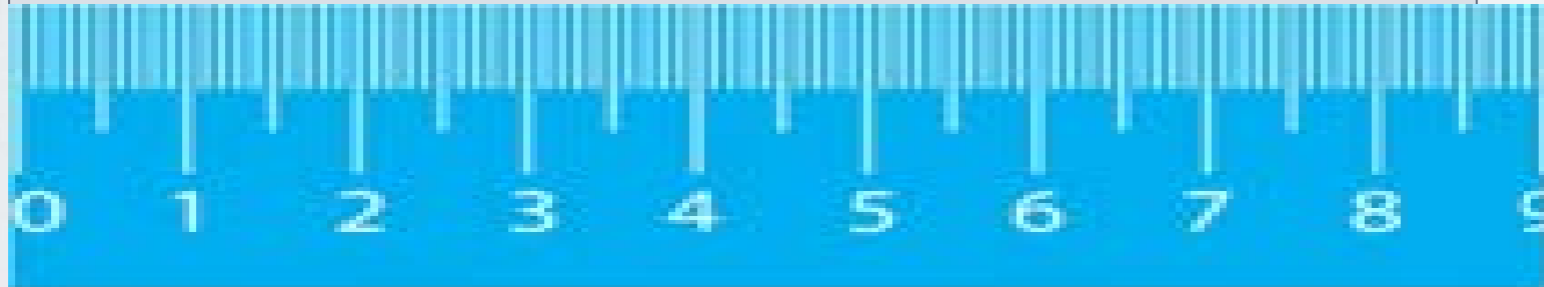
I per què calibrar????

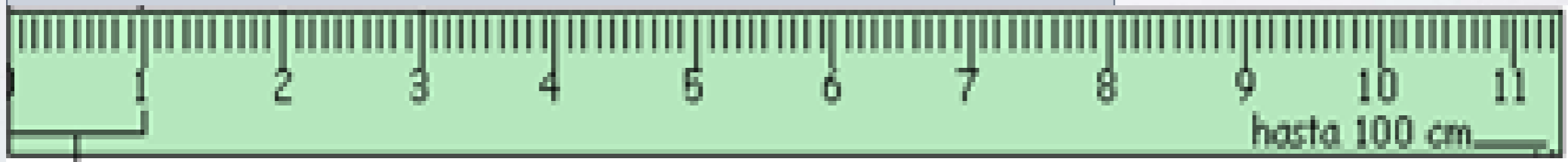
9 cm

Error: 0cm

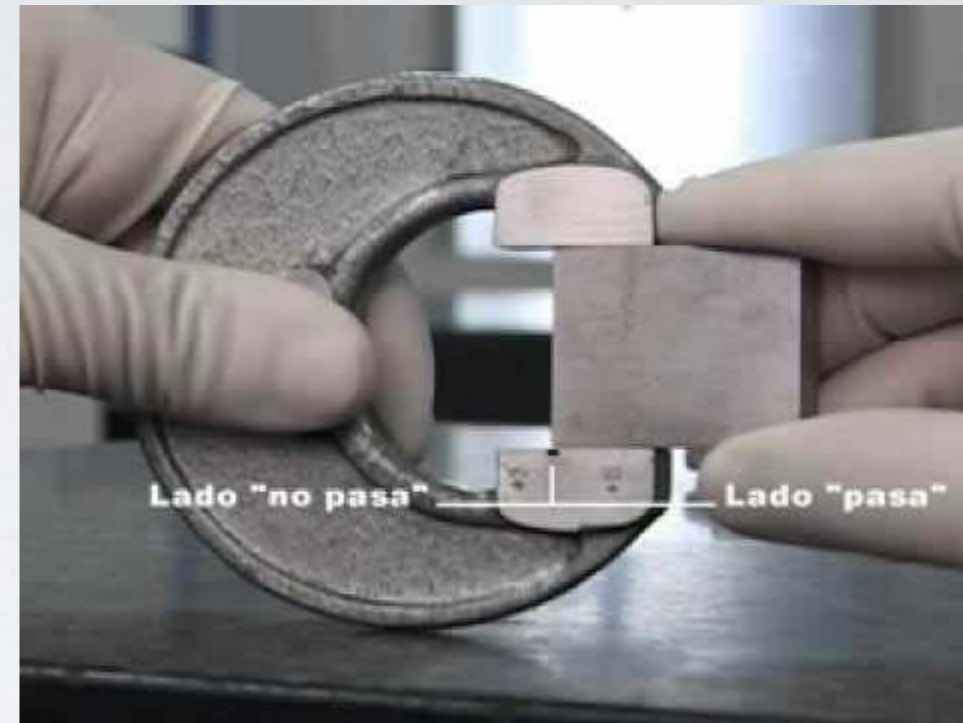

Error = -0,5 cm

Error = -1cm

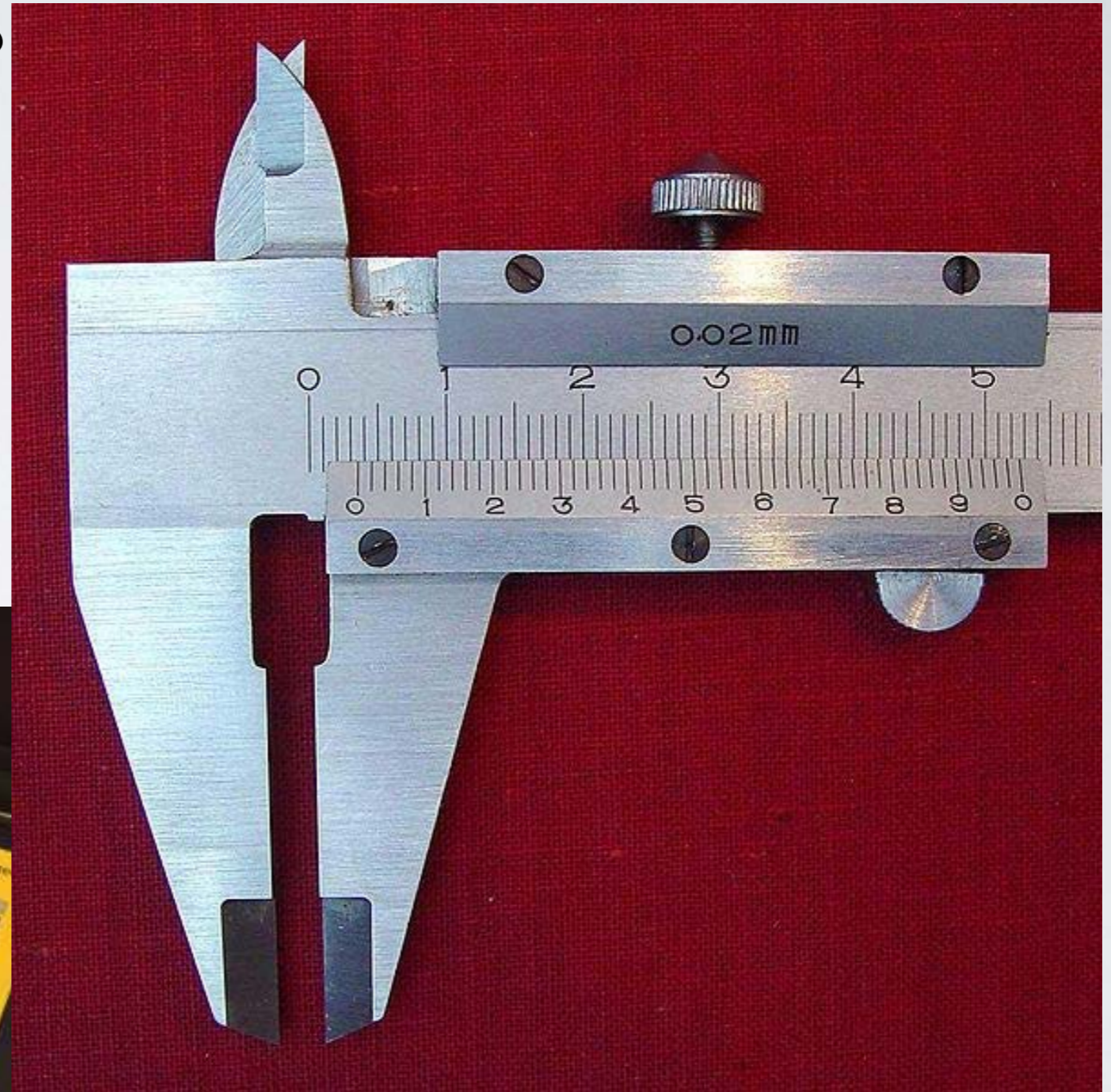
Aparells de mesurar: Per calibrar i verificar

Aparells de mesurar: Calibrar un peu de rei

MESUREM LONGITUDS?

Aparells de mesurar: Mesurar bé no és tan fàcil

MESUREMENT AMPERES, VOLTS I RESISTÈNCIES???

Aparells de mesurar: Mesurar bé no és tan fàcil

MESUREMENT VOLUMS??

Material utilitzat en la mesura de volums

Proveta

Bureta

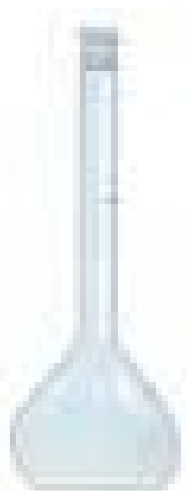
Pipeta

Vas de precipitats

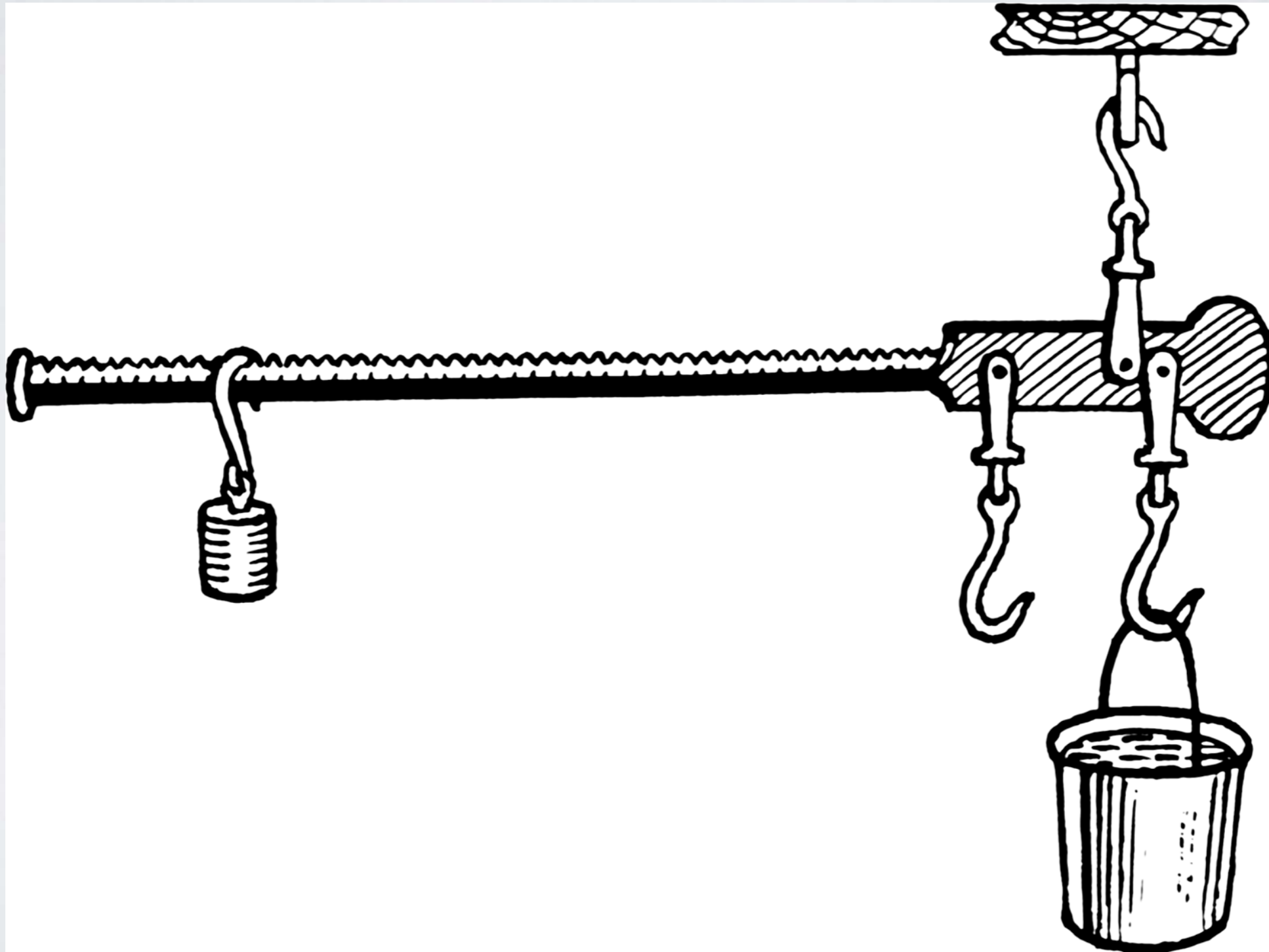
Erlenmeyer

Matràs alorat

Aparells de mesurar: Mesurar bé no és tan fàcil

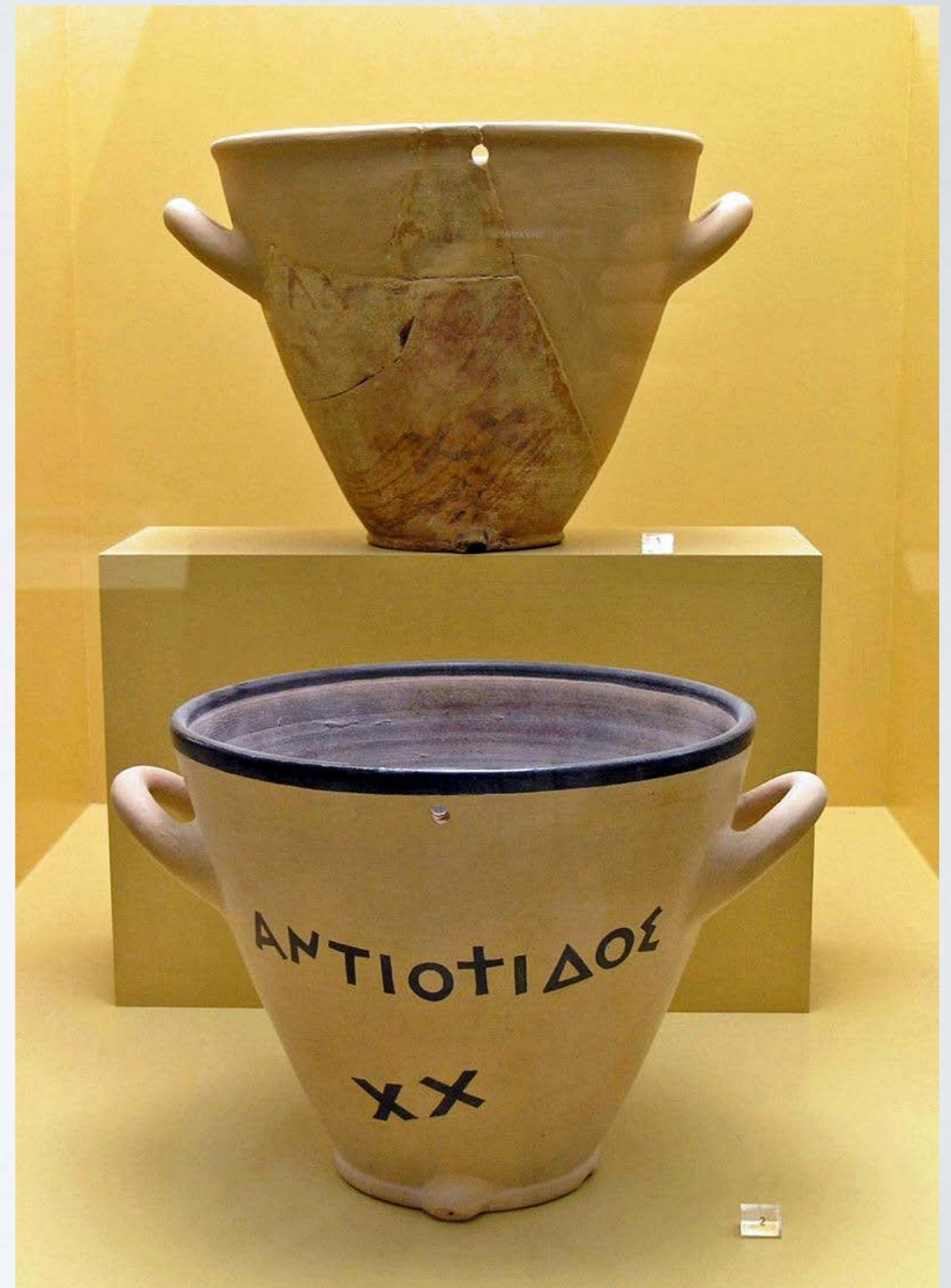
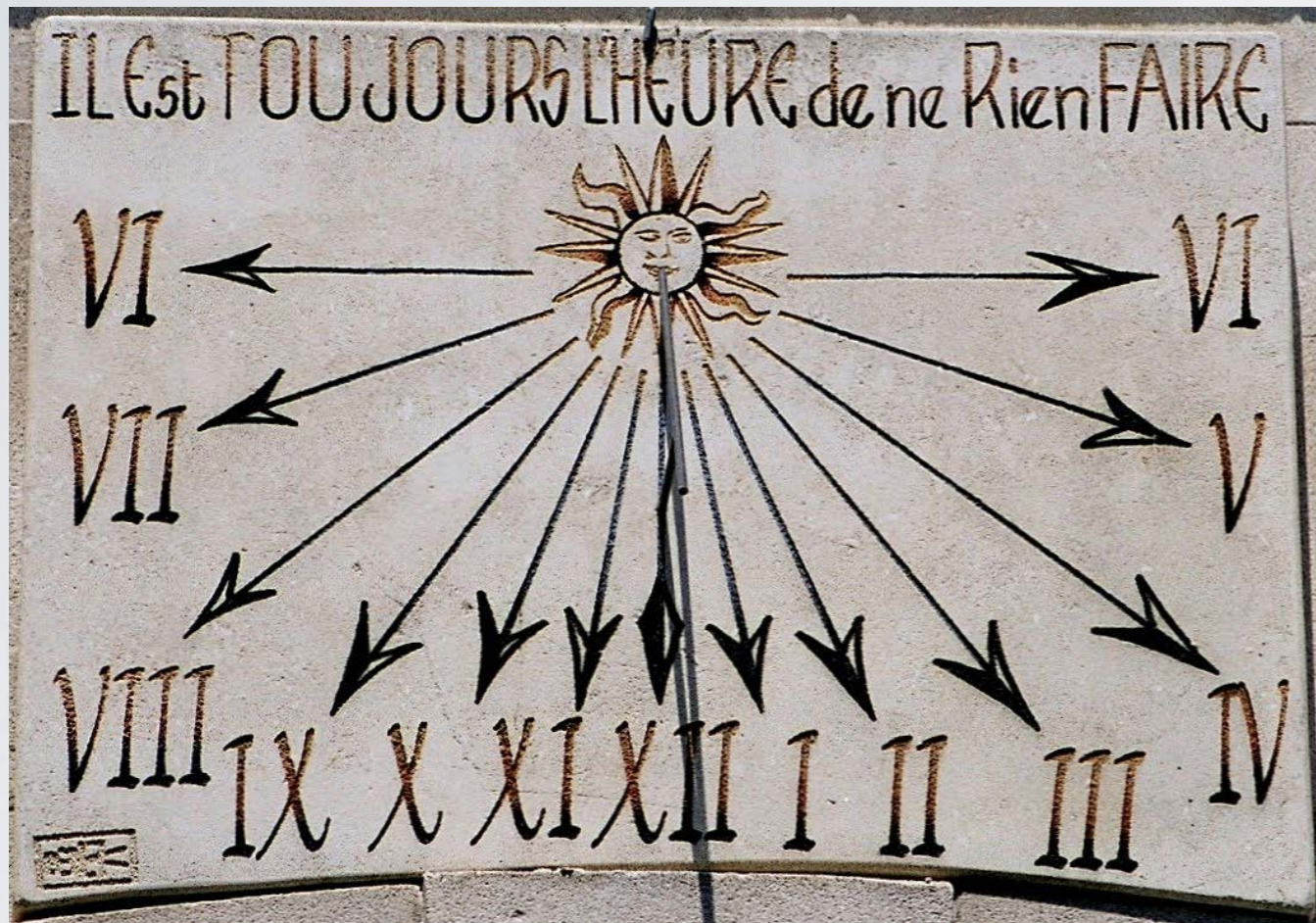
MESUREMENT MASSA?

Aparells de mesurar: Mesurar bé no és tan fàcil

MESUREMENT TEMPS?

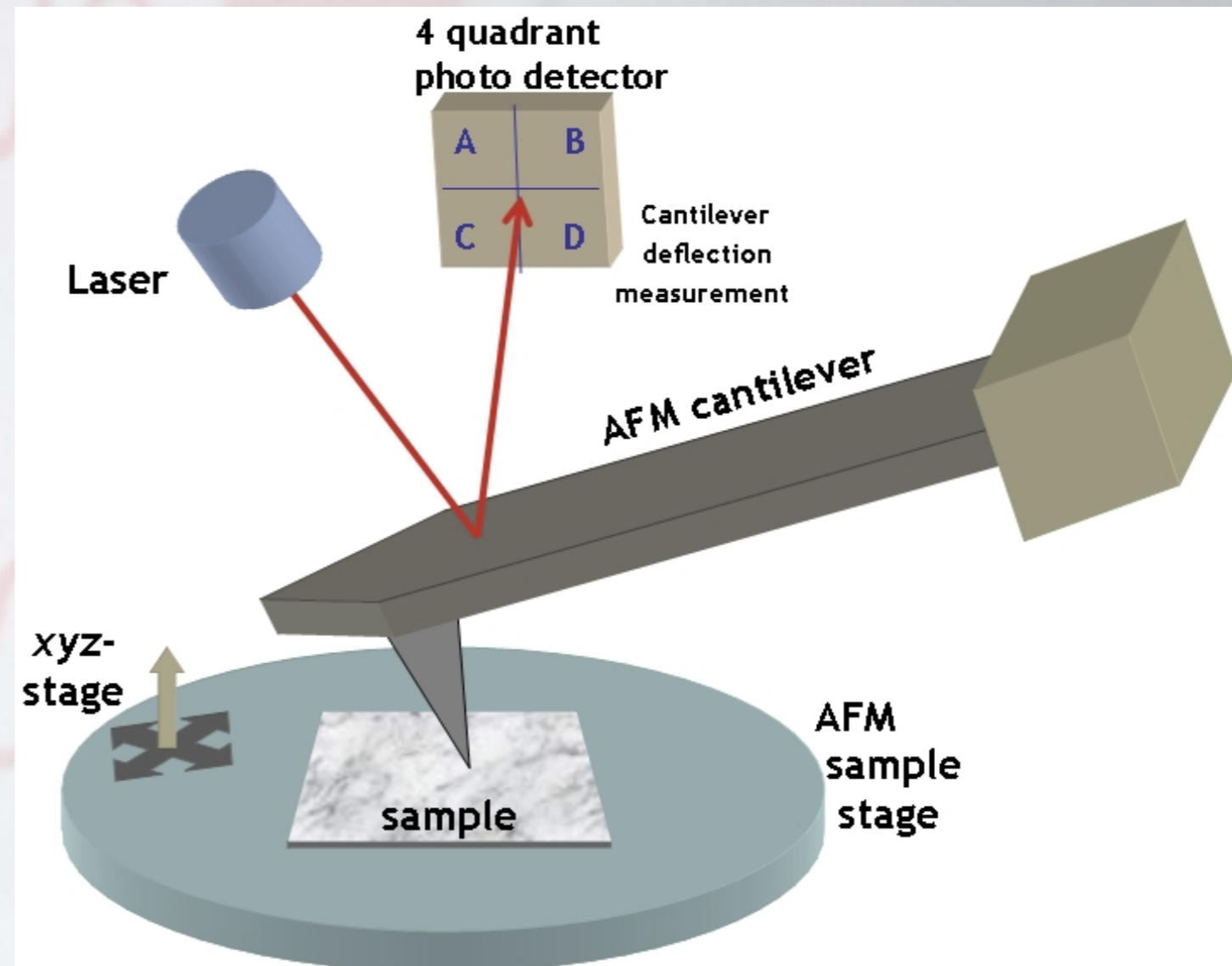

El futur. Per on està ara la tècnica

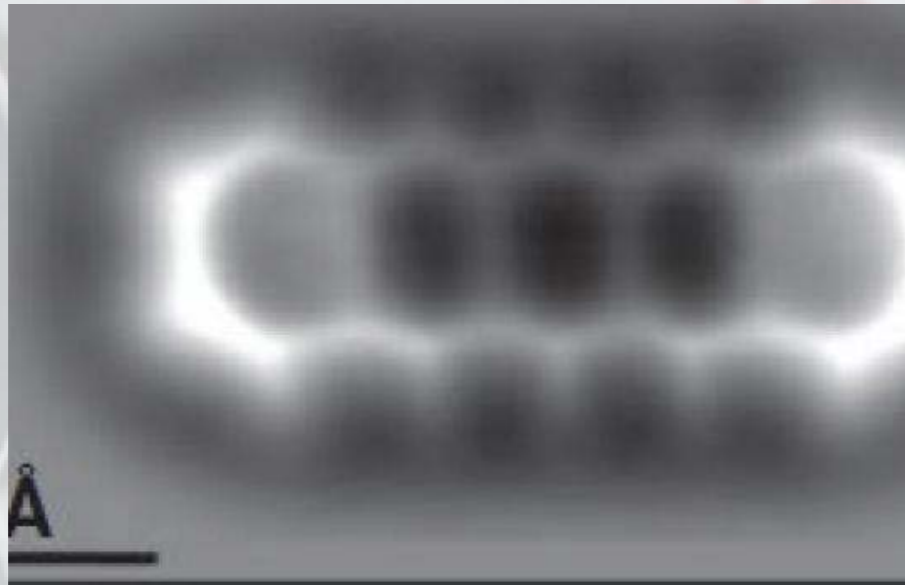
Nanotecnologia. Com la mesurem?

- Microscopi de Forces atòmiques.
- Microscopi d'efecte túnel
- Microscòpia de sonda d'escombratge
- Nanolitografia
- Litografia de raig X
- Litografia de raig d'electrons
- Litografia nanoimpremta
- Interferometria de polarització dual

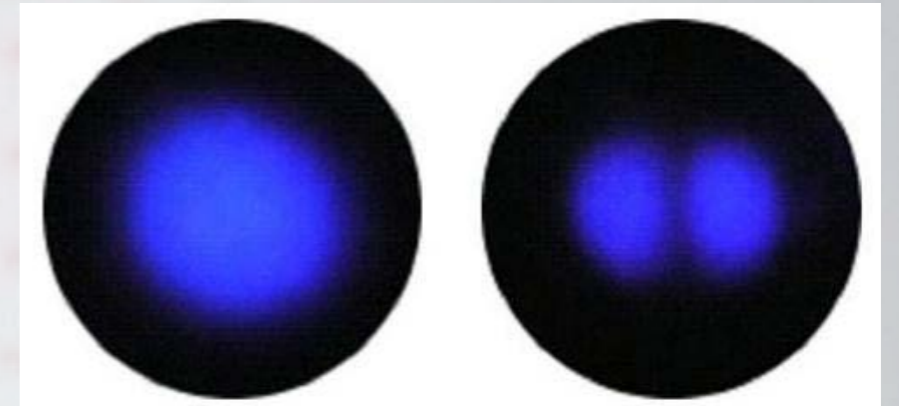

El futur. Per on està ara la tècnica

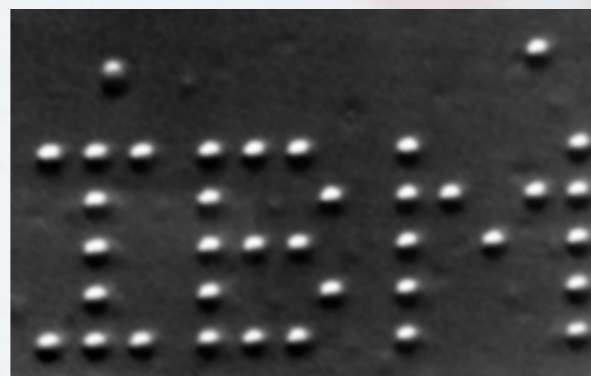
Fotos d'àtoms

Pentacè, 2009
Atomic Force Microscopy,
dècimes de nanometre

Orbitals del C, 2009
Field Emission Microscopy
100 a 70 pm

Atoms de Xenó, 1989
Microscopia d'efecte tunel
210 pm

El futur. Per on està ara la tècnica

Quan els neutrins van córrer massa

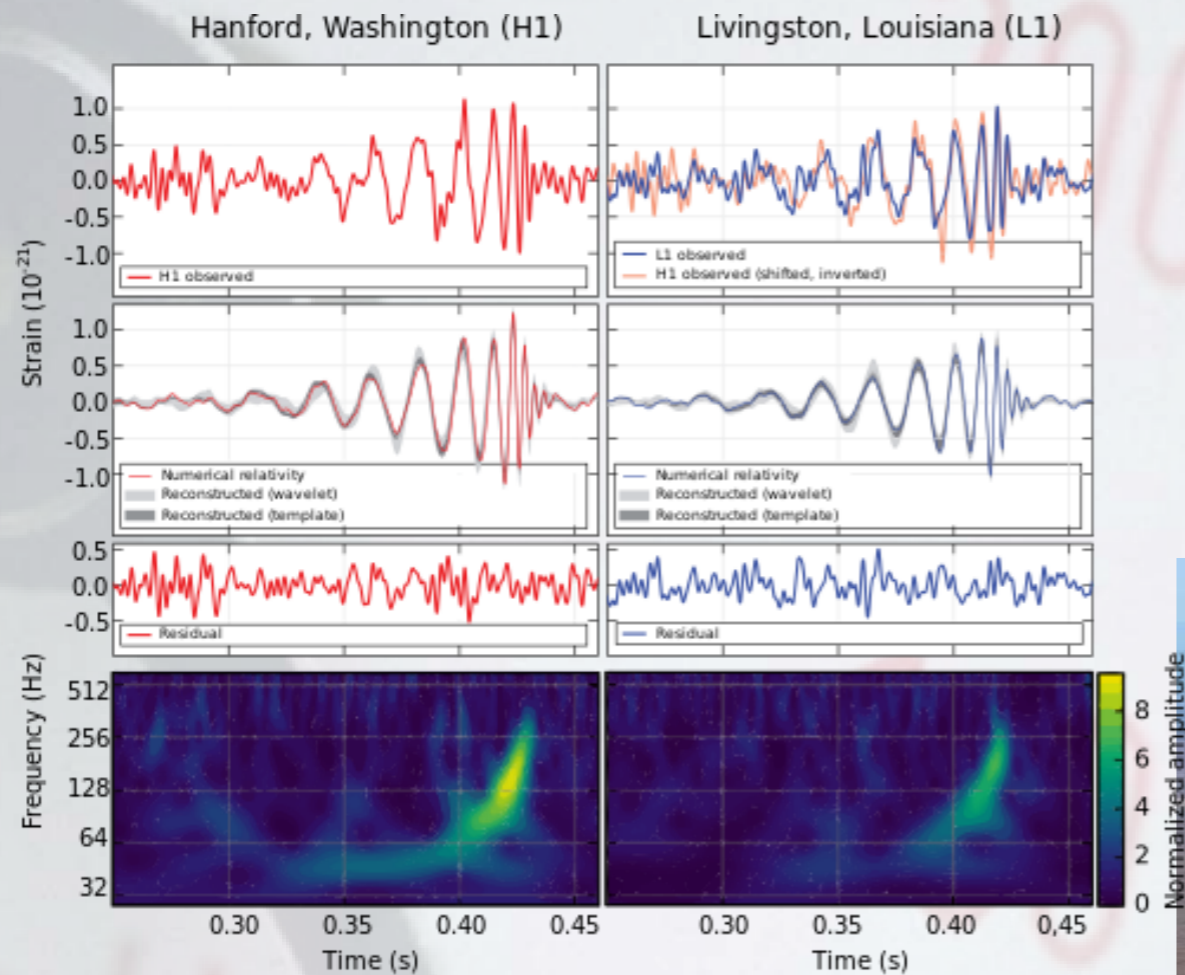
per 73 nanosegons

El futur. Per on està ara la tècnica

LIGO: Per sota del radi del protó

EL PROJECTE AVOGADRO: L'esfera més perfecta

$6,022\ 140\ 76(12) \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
amb una incertesa relativa de 2.0×10^{-8}

Per a saber més

La Secció Catalana de Metrologia:

<http://www.scmetro-sct.cat/>

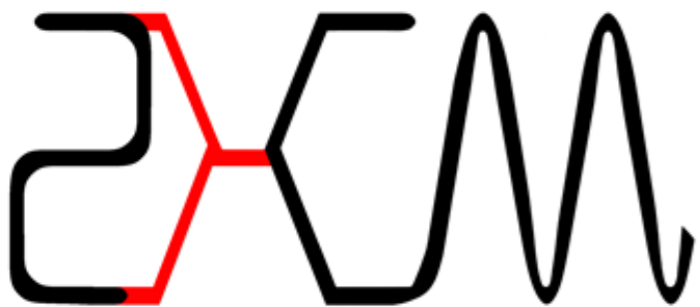
Bureau International des Poids et Mesures (BIMP):

<https://www.bipm.org/en/about-us/>

AGRAÏMENTS

- A tots vosaltres per la vostra atenció
- Als companys/es de la Secció Catalana de Metrologia
- Als companys/es de la escola universitària de la UPC a Vilanova i la Geltrú (EPSEVG)

Imatges CC obtingudes de wikipedia i pixabay

SECCIÓ CATALANA DE METROLOGIA

19 de maig 2018

Vilanova i la Geltrú

<http://www.scmetro-sct.cat/>